

МІСЦЕ ТА

ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХИЕПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Лютий, 2006 року Божого, число 21/2/177

2-3 стор.

Новини церковного життя.

11 лютого - Всесвітній День хворого.

4-5 стор.

Блаженніший Патріарх Любомир Гузар: "Ми не продавали себе нікому!..". Відповіді журналістам.

6-7 стор.

Катехизмові правди. Заповіді Церковні.

Історія родини - історія народу.

8 стор.

Без купонів та перекладів. П'яниця - камінь спотикання?

Вітаємо ювілярів

ПРИКРИВАЮЧІ ГРІХ

Достеменно невідомо коли людина присвоїла собі назву - «homo sapiens», що означає - людина розумна. Сама ця назва багато до чого нас зобов'язує, бо саме розум, котрим Господь Бог нас обдарує, робить із нас Божий образ і Божу подобу, як читаємо в Книзі Буття, що в Біблії: «Тож сказав Бог: Сотворімо людину на наш образ і на нашу подобу, і нехай вона панує над рибою морською, над птаством небесним, над скотиною, над усім дикими звірями й над усіма плазунами, що повзають на землі» (Бут. 1,26). Отож, людина як розумне створіння мала б розуміти мету свого призначення - «Господь Бог створив людину, щоб вона, живучи на цьому світі, користувалася Його добрими та пізнавала Бога, в Нього вірила, Його любила, Його прославляла і виконувала Його святу волю, та своїм праведним дочасним життям заслуговувала собі право на вічне, щасливе життя в Небесному царстві». Саме так повчає нас Катехизм християнської віри.

Але, як не дивно, сьогодні можемо помітити дивний парадокс: людина, називаючи себе розумною, виявляє свою глупоту, адже, бажаючи надмірно користуватись Божим майном, Бога не хоче слухати, не хоче Його прославляти, не хоче сповняти Його святої волі, не хоче Бога любити. Людина втратила орієнтацію у своєму житті - грішне називає праведним, і навпаки - праведне і святе бере на глум.

Кілька років назад якось промайнула інформація про те, що минає століття від тоді, як на кіноекрани вийшов перший еротичний фільм. Сто років назад еротичним він вважався через те, що в ньому мужчина поцілував жінку. Тоді, як було повідомлено далі у цій публікації, виник грандіозний скандал, люди активно протестували, мовляв, як таке можна показувати. Такий був початок узаконення гріха розпусти і нечистоти.

Що ж маємо сьогодні? Сьогодні з телевізійного екрану на будь-якому з каналів, в будь-яку пору дня чи ночі демонструють оголену жіночу натуру, відверто агресивні розпусні пози, нічим не прикриті статеві акти тощо. Вже другий десяток років наших бабусь, дружин, доньок, та й не тільки їх, пусті телесеріали повчають, що дітей можна мати від кількох чоловіків, чи від кількох жінок; нам пропонують відповіді на питання: проституція - це ремесло чи розвага; молодіжні серіали розкривають підліткам секрети першого статевого досвіду, а наших дітей у п'яти-шестирічному віці змушують задумуватися: що таке контрацептиви. Чи потрібно ще щось тут додавати?

Упродовж віків класики світової культури і письменства у своїх творах оспівували кохання, як величний стан людської душі. Це велике почуття люди з достоїнством проносили часом через ціле своє життя. Цілі пласти української культури зродилися на базі чистого людського кохання. Щоб опорочити і це благородне почуття лукавий диявол витворив новітній засіб - так званий, «день закоханих», назвавши його днем св. Валентина. Прикриваючи гріх іменем святого Валентина, молодим людям у цей день безкоштовно роздають відомі латексні засоби для запобігання вагітності. Чи можна вважати ознакою закоханості найдовший поцілунок, що на них у цей день оголошують безглузді публічні конкурси? Хтозна.

Дивує одне: чому так швидко і так ревно ми сприймаємо чужу і шкідливу науку, натомість те, що корисне і потрібне покидаємо, занехаємо. Часто, буває, ми бажаємо Бога переконати, що і в такий спосіб можемо Його любити. Мовляв, це ж так природно. Однак Господь на наші ідеї має свій погляд: «Що у людей високе, те Богові огидне» (Лк. 16,15) - саме так інформує нас Ісус Христос. Отож, людині розумній необхідно збагнути, що навіть найменшим гріхом не можна послужити Богові. Навіть найменшим гріхом не можна виявити Богові свою любов. Крім того, неможливо переконати Бога в протилежному, бо Господь із Свого закону жодних винятків не робить. Христос же говорить: «Кожний, хто дивиться на жінку з пожаданням, той вже вчинив перелюб з нею у своїм серці» (Мт. 5,28). Коментарі, як кажуть, зайві.

На превеликий жаль, у сучасності гріх розпусти став нормою життя. Сьогодні висміюється дівоча невинність, сьогодні понижується тілесна чистота, сьогодні тратиться подружня вірність. Найстрашніше, у даному випадку те, що всі ми мовчимо на гріх. Ми вдаємо, що нічого страшного не сталося, ми оправдуємо себе, що, мовляв, тепер всі так чинять, ми заспокоюємо себе, що по-іншому не може бути. Всі ці, і подібні до них, думки, ідеї, оправдання, заспокоєння тощо походять від лукавого. Апостол Павло, один із найбільших авторитетів християнства застерігає: «Не обманюйте себе! Ані розпусники, ані ідопоклонники, ані перелюбники, ані розгнущдані, ані мужоложники, ані злодії, ані зажерливі, ані п'яниці, ані злоріки, ані грабіжники - царства Божого не успадкують» (1 Кор. 6, 9-10)

Співставляючи наведену істину із станом теперішнього нашого життя, поважні сумніви заповнюють свідомість: чи не лукавить сучасна людина, називаючи себе розумною? Отож, якщо ми дійсно вважаємо себе «homo sapiens» - цих слів, що наводить нам Апостол народів св. Павло, нам має бути достатньо, щоб на краще змінити спосіб нашого життя на всіх його рівнях. І так би належалося зробити.

о. Іван ГАЛІМУРКА, редактор

«БО ГНІВ БОЖИЙ ВІДКРИВАЄТЬСЯ З НЕБА НА ВСЯКУ БЕЗБОЖНІСТЬ І НЕСПРАВЕДЛИВІСТЬ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ПРАВДУ СПИНЯЮТЬ НЕСПРАВЕДЛИВІСТЮ; ТОМУ ЩО ТЕ, ЩО МОЖНА ВІДАТИ ПРО БОГА, ЇМ ЯВНЕ, БО БОГ ЇМ ОБ'ЯВИВ; НЕВИДИМЕ Ж ЙОГО, ПІСЛЯ СТВОРЕННЯ СВІТУ, РОЗДУМУВАННЯМ НАД ТВОРАМИ, СТАЄ ВИДИМЕ: ЙОГО СИЛА І БОЖЕСТВО, ТАК ЩО НЕМА ЇМ ОПРАВДАННЯ. БО, ПІЗНАВШИ БОГА, НЕ ЯК БОГА ПРОСЛАВЛЯЛИ АБО ДЯКУВАЛИ, АЛЕ ОСУЄТИЛИСЬ У СВОЇХ МУДРУВАННЯХ, І ПРИТЕМНИЛОСЯ ЇХНЕ НЕРОЗУМНЕ СЕРЦЕ. ЗАЯВЛЯЮЧИ, ЩО ВОНИ МУДРІ, СТАЛИ ДУРНИМИ І ПРОМІНЯЛИ СЛАВУ НЕТЛІННОГО БОГА НА ПОДОБУ, ЩО ЗОБРАЖУЄ ТЛІННУ ЛЮДИНУ, ПТАХІВ, ЧЕТВЕРОНОГИХ І ГАДІВ».

(ПОСЛАННЯ АП. ПАВЛА ДО РИМЛЯН 1, 18-23)

ОФІЦІЙНО

ПОСТАНОВИ ПОЗАЧЕРГОВОЇ СЕСІЇ СИНОДУ ЄПІСКОПІВ КИЄВО-ГАЛИЦЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО- КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Постанови
Позачергової сесії Синоду Єпископів Києво-Галицької Митрополії
Української Греко-Католицької Церкви

Львів-Брюховичі, 16 січня 2006 року Божого

1. Створити Почесний організаційний комітет з проведення заходів, присвячених 60-річчю Львівського псевдособору, та делегувати до його складу до кінця січня цього року по три особи від кожної єпархії та кожного екзархату.

2. Для канонічного дослідження ситуації щодо отців Іллі Догнала, Методія Шпіржіка та Маркіяна Гітюка з Підгорецького монастиря створити комісію у складі Преосвященного Владики Софрона (Мудрого), Високопреосвященного Владики Ігоря (Возняка) та Преосвященного Владики Василя (Семенюка).

3. Затвердити з внесеними змінами і доповненнями Проект додатків до Статуту Синоду Єпископів Києво-Галицької Митрополії УГКЦ і внести їх до тексту Статуту.

4. Зважаючи на вимоги канонічного права (канон 383 Кодексу канонів для Східних Католицьких Церков) та сучасну суспільно-політичну ситуацію в країні, заборонити балотуватися священникам до органів влади і місцевого самоврядування усіх рівнів.

5. Визначити Неділю розслабленого (четверта неділя після Великодня) як день відзначення хворого в Києво-Галицькій Митрополії УГКЦ.

6. Прийняти такий порядок участі мирян у підготовці до Загального Синоду:

– вислати до 31 січня лист до усіх церковних ЗМІ з проханням про запрошення мирян до участі у приготуванні Синоду;

– до 31 березня всі охочі можуть подавати свої пропозиції до Секретаріату Загального Синоду УГКЦ;

– опрацювання пропозицій і реферування їх на черговій травневій сесії Постійного Синоду УГКЦ.

7. Нагадати священнослужителям Києво-Галицької Митрополії Української Греко-Католицької Церкви про те, що, згідно з канонами 385, частина 2, Кодексу канонів для Східних Католицьких Церков, їм заборонено займатися фінансовими операціями й торгівлею – особисто або через інших, чи то для власної користі, чи інших. Ця заборона стосується також фінансової діяльності у галузі страхового бізнесу.

Голова Синоду Єпископів
Києво-Галицької Митрополії
Української Греко-Католицької Церкви

... + ЛЮБОМИР

Всесвітлішим і Всечеснішим парохам
та адміністраторам храмів м. Львова

Христос Рождається!

Всесвітліші та Всечесніші Отці!

Наслідуючи Христа Господа, котрий заповів християнам дбати один про одного, звертаємося до Вас із проханням організувати у Ваших храмових спільнотах збірку харчів і теплого одягу для жителів наметового містечка м. Львова.

Цю акцію бажано провести у максимально короткі строки, починаючи з 04.02.06 р., оскільки за прогнозами метеорологів найближчими днями територія України знову буде скована сильними морозами, що становлять небезпеку для життя найубогіших людей.

Пункт збору продуктів та одягу:

м. Львів, вул. Івана Франка, 1,

Координатори: п. Ірина Гнат, тел. 75-10-51 щодня з 10:00 до 19:00, крім суботи та неділі п. Олесь, тел. 296-33-03, 8-097-28-77-924.

У Христі Господі,
Прот. Орест ФРЕДИНА
Протосинкел Львівської Архиепархії

ЗАСІДАЄ ОРГКОМІТЕТ

2 лютого відбулося засідання міжєпархіального оргкомітету щодо відзначення дня пам'яті псевдособору, що проходив у Львові 8-10 березня 1946 року. До складу оргкомітету входять: о. Орест Фредина,

протосинкел Львівської архієпархії, о. Ярослав Приріз, протосинкел Самбірсько-Дрогобицької єпархії, о. Борис Гудзяк, ректор УКУ, о. Богдан Прах, ректор Львівської духовної семінарії Святого Духа, о. Ігор Пелехатий із Івано-Франківська, о. Олег Кобель зі Стрия, п. Володимир Кофман та п. Ігор Ожівський.

Розпочав засідання о. Орест Фредина, який коротко представив загальну програму цього заходу,

розповівши, що 7 березня, о 18-й годині, в Оперному театрі відбудеться пам'ятний вечір, 8 березня, в 11-й годині, Архієрейська Літургія у соборі Святого Юра, яку очолить Глава УГКЦ Блаженніший Любомир (Гузар), а 11 березня – хресний хід вулицями Львова.

Відтак п. Володимир Кофман представив детальну програму цього заходу, запропонувавши вносити до неї різного роду поправки і зміни. Тоді свої пропозиції подали зокрема о. Богдан Прах та о. Борис Гудзяк. Про економічний бік цього заходу розповів о. Володимир Ониськів.

Наприкінці засідання було створено раду, яка повинна опрацювати всі деталі програми сумної події.

о. Олег ПАНЧИНЯК

ЮВІЛЕЙ ПАРОХІЇ

В останню неділю січня парохіяни храму св. Анни, що знаходиться на роздоріжжі львівських вулиць Городецької та Шевченка, відзначали цікавий і скромний ювілей – 15 років від часу відновлення богослужіння у цьому храмі, котрий у свій час був перетворений комуністичною владою на магазин для продажу меблів. Сьогодні ж у храмі завжди людно, адже потреба прийти до Бога з молитвою, звернутися з проханням до Всевишнього, представити Господеві свої насущні проблеми є актуальними для кожного з нас.

На святкову Божественну Літургію, котру очолив Архимандрит о. Рафаїл Туркомяк, Студійського уставу, прийшло чимало парохіян та гостей. Також більше десяти священників стали до Господнього престолу, щоб молитися за подальші

добрі успіхи парохії. Службу Божу велично співав знаний львів'янам хор «Вірли», під керівництвом п. Романа Борецького.

По закінченні св. Літургії парох о. Роман Шафран пригадав присутнім основні моменти новітньої історії храму св. Анни. Виявляється, що після того, як будівлю повернули Церкві і її знову було визнано Божим храмом, першу св. Літургію в ньому відслужив теперішній настоятель львівського храму Пресвятої Євхаристії о. Йосиф Мілян, студит. Першим настоятелем храму був теперішній сотрудник о. Василь Карабин, а найдавнішим її служителем є о. Дмитро Черкас, котрий, до речі, цього року святкує 15-річчя священства і своє 75-річчя. Крім усього іншого були представлені успіхи і набутки парохії за 15 років новітнього її існування.

По закінченні Богослужіння храм св. Анни поповнили нові люди – це прибули учасники хорів інших львівських парохій, щоб долучитися до наперед запланованої програми виконання різдвяних колядок, адже за традицією на Галичині колядується аж до Стрітення. Крім виступу церковних хорів в програму святкування входив і концерт, котрий власними силами готували діти парохії, під орудою сестер св. Анни, wraz із школярами Правничої гімназії, котра знаходиться поруч із церквою. На концерт запросили усіх бажаючих до приміщення театру Західного оперативного Командування Збройних Сил України.

Власна інформація

ФЕСТИВАЛЬ «ВЕЛИКА КОЛЯДА»

29 січня відбувся заключний концерт VII Різдвяного фестивалю «Велика коляда», організатором якого виступили храм Пресвятої Євхаристії та Патріарша комісія у справах молоді УГКЦ. У цьому заході з дня Різдва Христового (саме тоді розпочався фестиваль) взяло участь 26 хорів.

Коментуючи цю подію, голова Патріаршої комісії у справах молоді УГКЦ о. Йосиф Мілян, зокрема, сказав: «Під час планування діяльності Молодіжної комісії у нас з'явилася думка, що варто присвячувати

більшу увагу різдвяним фестивалям, вертепам, колядам, бо це є глибока українська християнська традиція, якої не мають інші європейські народи. Ми проводимо їх для того, щоб показати нашим людям багатство рідної культури та популяризувати християнську ідею радості і вдячності Богові за Його Різдво, а не тільки підтримувати те, щоб наші люди в різдвяному часі ходили від ялинки до дідуха та скромної шопки».

Отець Йосиф розповів, що метою фестивалю було привернути увагу

молоді до нашої різдвяної традиції. За його словами, останнім часом простежується збайдужіння до коляди, – хоч вона має глибокий богословський зміст.

«Цікаво відзначити, що цього року було значно більше людей, ніж у попередні роки. Я побачив, що професійний рівень наших хорів росте», – зазначив на завершенні о. Йосиф.

о. Олег ПАНЧИНЯК,
прес-секретар Львівської
Архиепархії

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ СХИМОНАХИНИ МАРІЇ ЛЯХЕР

24 січня у конференційному залі УКУ відбувся вечір пам'яті схимонахині Марії Ляхер. Ініціатором цього

заходу виступив єромонах Севастьян (Дмитрух) у співпраці із Католицьким університетом. Розпочалося святкування вітальним словом отця-ректора Бориса Гудзяка. В особливий спосіб своїми спогадами ділилися о. Севастьян, який знав сестру дуже близько, і сестра Хризанта, яка з перших днів свого перебування у монастирі пізнала сестру та була її приятелькою. Крім того, теплі слова сказала п. Іванна Крипякевич, яка, зустрівшись один раз із сестрою, зберегла у своєму серці незабутні враження.

«На цьому вечорі панувала мила атмосфера спогадів тих, хто знав сестру Марію, і вони робили цю атмосферу родинною, – розповів о. Ігор Пецюх, духівник Українського Католицького Університету. – Цей вечір можна назвати вечором пам'яті великої любові, яку несла й обдаровувала нею інших людей

сестра Марія Ляхер. Її унікальність у тому, що вона – одна із небагатьох сестер єврейського походження, котра, на повернувшись під час війни, присвятила своє життя Небесному Обручникові».

Цей вечір торкався теми дитинства, перших років монашого покликання, але особливо висвітлював роки греко-католицького підпілля, коли вона працювала як вчителька музики (відтак через свої релігійні переконання змушена була покинути цю роботу).

Вечір супроводжувався демонстрацією світлин із різних періодів життя сестри Марії, записів її співу (вона мала прекрасний голос), а також фільмом про її життя. Завершився цей захід молитвою й традиційною для древньої Русі кутею.

Прес-секретаріат Глави УГКЦ

11 ЛЮТОГО – ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ХВОРОГО

Відзначення Всесвітнього Дня Хворого було запроваджено з ініціативи Папської Ради у справах душпастирства медичних працівників та затверджено 13 травня 1992 року, Апостольським Листом Святішого Отця Івана Павла II.

Вперше відзначення Дня Хворого відбулося 11 лютого 1993 р. Саме 11 лютого Католицька Церква святкує празник Діви Марії з Люрду, якій Свя-

тіший Отець посвятив терпіння цілого людства: «Разом з Марією, Матір'ю Христа, яка стояла під хрестом, зупинімося і ми біля всіх хрестів сучасної людини» (SD, 21). Ця дата є також початком діяльності душпастирства медицини (11 лютого 1984 р. було опубліковано Апостольський лист Salvifici Doloris, а 11 лютого 1985 р. засновано Папську раду в справах душпастирства медичних працівників).

Деякі Єпископські Конференції, з огляду на практичні проблеми (кліматичні умови, сезонні труднощі, церковні празники), домовились, що 11 лютого буде символом єдності Вселенської Церкви у молитві за Хворих, натомість відзначення самого Дня Хворого можна здійснювати у сприятливий момент, який буде враховувати активну участь хворих.

Метою святкування Всесвітнього Дня Хворого є звернути увагу християнської спільноти та всього суспільства до уважнішого та кращого лікування хворих людей; розвивати та стимулювати душпастирство охорони здо-

ров'я у єпархіях, парохіях та структурах охорони здоров'я, залучаючи до цього якнайбільше людей; звернути увагу на необхідність вишколу працівників охорони здоров'я; сприяти волонтерству у сфері охорони здоров'я; допомогти хворим людям чутися активними членами у християнській спільноті.

Щороку Всесвітній День Хворого проходить в іншій країні та має свою визначену тему, про яку Святіший Отець повідомляє спеціальним Посланням. Наступний 14-ий Всесвітній День Хворого відбудеться 11 лютого 2006 року у м. Аделаїда (Австралія). Цього разу він має на меті звернути особливу увагу світової спільноти на проблеми, пов'язані із психічними розладами, які вже вразили п'яту частину людства. Це викликає велику тривогу й тому Церква, як і суспільство, у жодному разі не можуть залишатися осторонь такої гострої проблеми.

Митрополіча Комісія у справах душпастирства охорони здоров'я УГКЦ

ПОСЛАННЯ СВЯТИШОГО ОТЦЯ ВЕНЕДИКТА XVI З НАГОДИ XIV ВСЕСВІТНЬОГО ДНЯ ХВОРОГО.

ДОРОГІ БРАТИ І СЕСТРИ!

11 лютого 2006 року, в день Діви Марії з Люрда, відзначатимемо XIV Всесвітній день хворого. Минулого року святкування цього дня проходило у марійському санктуарії у Мволе Яунде (Mvolye a Yaounde). Тоді вірні та їхні пастирі від імені жителів усього африканського континенту ще раз наголосили на своєму зобов'язанні опікуватися хворими. Наступний такий День проходиться в Аделаїді, в Австралії. Кульмінацією цього торжества буде Свята Літургія в катедральному храмі Святого Франциска Савелія, місіонера народів Сходу. У такий спосіб Церква намагається виявити особливу підтримку людям, які зазнають страждань, повертаючи увагу громадськості до проблем, пов'язаних із психічними розладами, що вразили п'яту частину людства. Така ситуація викликає особливе занепокоєння у сфері охорони здоров'я. Згадуючи, з якою увагою ставився мій попередник Іван Павло II до щорічного відзначення цієї річниці, також і я, дорогі брати і сестри, хотів би духовно взяти участь у цьому Дні, щоб разом з його учасниками застановитися над становищем психічно хворих людей у світі та спонукати церковні спільноти до обов'язку засвідчити через них Боже милосердя.

Сьогодні в багатьох країнах ще немає чіткого законодавства та виразної політики стосовно психічного здоров'я населення. Слід також зазначити, що постійні збройні конфлікти в різних частинах світу, жакливі катастрофи, поширення тероризму не лише вражають кількістю людських жертв, а й завдають тим, які вижили, важкі психічні травми, інколи невиліковні. Натомість у країнах з високорозвинутою економікою з'явилися нові форми психічних хвороб і вони, на думку експертів, спричинені занепадом моральних вартостей. Це все збільшує відчуття самотності, загрожує традиційним формам соціальних стосунків чи навіть руйнує їх: йдеться насамперед про сім'ї, в яких відкидають хворих, особливо з психічними розладами, вважаючи їх тягарем для родини та суспільства. Хочу подякувати тим

людям, хто на різних рівнях та будь-яким чином, намагаючись зберегти дух солідарності, керуючись людськими та євангельськими

засадами, піклується про наших братів та сестер.

Заохочую всіх докладати якнайбільших зусиль до того, щоб надати психічно хворим людям доступ до необхідного лікування. На жаль, у багатьох країнах світу лікування таких хворих або є недостатнім, або його взагалі немає. Суспільство не завжди приймає психічно хворих з їхніми обмеженнями – часто з цим пов'язані труднощі із знаходженням потрібних людських та фінансових ресурсів. Належить інтегрувати відповідну терапію із новим сприйняттям цих проблем, щоб люди, задіяні у сфері охорони здоров'я, могли ефективніше допомагати хворим та сім'ям, які самі не можуть забезпечити належного лікування своїм близьким. Наступний Всесвітній день хворого є доброю нагодою висловити свою солідарність сім'ям, у яких є люди з психічними розладами.

Хочу звернутися до Вас, дорогі брати і сестри, уражені недугою, щоб запросити Вас разом з Христом пожертвувати свої терпіння Господові з упевненістю, що кожне Ваше випробування, прийняте зі смиренням, є заслугою, через яку Божа благодать сходить на все людство. Виявляю своє визнання всім тим, хто надає Вам допомогу в будинках опіки, у лікарнях, діагностичних та терапевтичних центрах, і закликаю їх робити все для того, щоб

медична, соціальна та духовна опіка відповідала гідності людини й була надана тим, хто її потребує. Церква насамперед через діяльність духовенства завжди надаватиме Вам свою допомогу, усвідомлюючи своє покликання виявляти любов та прихильність Христа до всіх тих, хто страждає, і тих, хто про них піклується. Душпастирям, асоціаціям та волонтерським організаціям доручаю підтримувати конкретними заходами сім'ї, у яких є психічно хворі люди. Бажаю, щоб через них розвивалася культура прийняття хворих, а також щоб цьому сприяло законодавство та проекти охорони здоров'я, які передбачають достатньо ресурсів для реалізації цих законів. Сьогодні постає нагальна потреба відповідного вишколу та підвищення кваліфікації персоналу, який працює у такій делікатній сфері. Кожний християнин відповідно до своїх обов'язків та відповідальності покликаний зробити свій внесок у те, щоб була визнана та належно пошанована гідність цих наших братів та сестер.

Duc in altum! Це запрошення, з яким Христос звернувся до Петра та апостолів, я скеровую до всіх спільнот, розкиданих по всьому світі, та особливо до тих, хто опікується хворими, щоб з допомогою Діви Марії Salus in formo gum вони свідчили Господню доброту та батьківську турботу. Нехай Богородиця додасть сили всім хворим та підтримує тих, хто, як добрий самарянин, перев'язує їм духовні та тілесні рани. Запевняю, що буду згадувати всіх Вас у своїх молитвах, і охоче уділяю Вам своє благословення!

Ватикан, 8 грудня 2005 року

Папа ВЕНЕДИКТ XVI

Підготували до друку Митрополіча комісія у справах душпастирства охорони здоров'я УГКЦ

ОФІЦІЙНО

УПОКОЇВСЯ В БОЗІ ВЛАДИКА ІВАН ХОМА, ТИТУЛЯРНИЙ ЄПИСКОП ПАТАРИ

«Зо святими упокой, Христе...»

Владика Іван Хома народився в місті Хирові на Львівщині (сьогодні Самбірсько-Дрогобицька єпархія) 27 листопада 1923 року в багатодітній родині залізничного робітника, інваліда Першої світової війни. Початкову школу закінчив у Хирові, середню освіту здобував у гімназіях в Перемишлі та Самборі. Від 1942 до 1945 року навчався в Духовній семінарії в Перемишлі. В березні 1946 року прибув до Рима, де почав свої студії в Папському інституті Урбаніяна і виховувався в українській Колегії св. Йосафата. У 1951 році захистив докторат із богослов'я. Ієрейські свячення йому уділив 29 червня 1949 року Архієпископ Іван Бучко, залучаючи одразу молодого священика до роботи у своїй канцелярії Апостольського візитатора для українців у Західній Європі. У тому місці о. Іван працював до 1963 року як другий секретар і архівар. У 1959 році отримав від блаженного Івана XXIII титул папського прелата. У 1969-1996 викладав історію Вселенської та Української Церков у Малій духовній семінарії в Римі, яку очолювали Отці Салезіяни.

З часу виходу на волю Митрополита Йосифа Сліпого і до смерті Патріарха (1963-1984) о. Іван працював у нього як секретар, канцлер і член Львівського крилосу (від 1978 до 1992 року). 2 квітня 1977 року Патріарх Йосиф висвятив його на єпископа. У 1996 році Слуга Божий Іван Павло II підтвердив ту хіротонію та іменував його титулярним Єпископом Патари. Кардинал Мирослав Любачівський у 1998 році призначив його Апокрисарієм УГКЦ в Римі.

Спершу як священик, а потім як єпископ, Владика Іван виконував у Римі ще й такі обов'язки. З 1960 до 1997 року був він секретарем Українського богословського наукового товариства і головним редактором журналу «Богословія», з 1965 до 1999 - викладачем історії Церкви в УКУ, з 1985 до 2001 року - ректором УКУ, з 1998 до 2000 року - першим членом Комісії для підготовки святкування Ювілейного року в УГКЦ, з 1989 до 2002 року - головою Товариства Святої Софії. Цю низку багатогранних обов'язків свого апостоляту для УГКЦ в Римі він виконував у тісній співпраці з нашими владиками, зокрема Архієпископом Іваном Бучком, Патріархом Йосифом, Кардиналом Мирославом і Блаженнішим Любомиром.

Покійний залишив для УГКЦ та її богослов'я кілька історичних творів, видав майже всі твори Патріарха Йосифа, написав цілу низку наукових праць, засвідчуючи відданість і любов до рідної Церкви і свого народу.

Упокоївся після довгої недуги в Римі 3 лютого 2006 року, о 2 год. 5 хв. Похоронні богослужіння відбудуться в соборі Святої Софії в Римі.

Дякуючи Богові за дар його життя і священницького та єпископського служіння, поручаємо душу новопереставленого Архієрея Івана в руки милосердного Отця, щоб упокоїв його, «де праведні спочивають».

Вічна йому, молитовна пам'ять!

Прес-секретаріат Глави УГКЦ

“Ми не продавали себе нікому...”

Нещодавно в засобах масової інформації повідомлялось про інтернет-конференцію Блаженнішого Патріарха Любомира Гузара. Сьогодні “Мета” подає (з невеликими скороченнями) до уваги наших читачів матеріали цієї конференції. За браком газетної площі подаємо лише найцікавіші (на нашу думку) питання і відповіді, котрі підіймалися в часі цього заходу. Ми опускаємо несуттєві частини окремих запитань, імена їх авторів, особові звертання до Блаженнішого (зокрема, Ваше Блаженство, пане Кардинале тощо), бо також вважаємо їх несуттєвими.

— Чи згодні Ви з тим, що, згідно з догматами Католицької Церкви, Царство Небесне дарується людині за певну суму заслуг та добрих справ, а не як велика милість Бога до людини? І чи не вважаєте Ви взагалі, м'яко кажучи, безглуздя вибачення гріхів за гроші, чим, власне, і є індульгенція?

Блаженніший Любомир Гузар:

— Спасіння є Божий дар, тобто не є винагорода за заслуги. Бо якщо б так було, то Господь Бог був би нам зобов'язаний, а тим самим – від нас залежний. Те, що ми інколи називаємо заслугами або добрими ділами, – це є тільки вказівка, що ми хочемо Бога любити. А Він уділяє нам спасіння цілковито відповідно до Своїх Божих думок.

— Чи можна, на Вашу думку, до кінця зберігати чесноти християнина та залишатися моральним, займаючись на щодень бізнесом та обіймаючи посаду у владі, політиці, – якщо існуючі обставини змушують постійно обдурювати власну совість, трішки поступаючись принципами, бо інакше твоє місце займуть ще “кращі достойники”?

— Напевно, можна бути чесним християнином в будь-якому життєвому шляху. Хоча це дуже трудно. І цього факту не можна ні заперечувати, ні переочувати. Людська досконалість не полягає на тому, наскільки ми сповнили кожний закон, але наскільки ми, все ж таки немічні люди, щиро старалися Божий Закон сповнити. Остаточним суддею тут є Господь, перед Яким немає таємниць, але Який також, як наш Творець і Батько, краще, як хто-небудь інший, розуміє стан нашої душі.

— Хотілося б знати, чи погоджується Українська Греко-Католицька Церква з усіма догматами Римської Католицької Церкви, зокрема, про походження Святого Духа не

тільки від Бога-Отця, а й Бога-Сина, непорочне зачаття Богородиці, Причасття дітей вже у шкільному віці тощо. Тобто все те, через що відбулося відходження Риму від Константинополя?

— Треба зрозуміти, що у Святій Церкві є одна віра. Але є багато богослов'я. Богослов'я – це є старання людського розуму зрозуміти, оскільки правда віри значить те, у що ми віримо. Немає досконалого богослов'я, бо людський розум не може охопити повноту Божих Правил. Тому різні богослови, навіть дуже великі святі, завжди розуміли у свій спосіб, і тільки частково можуть висловити зміст християнської віри. Кожне щире бажання і спроба пізнати зміст Божого об'явлення є рівно допускаєме. Ви берете, як примір, непорочне зачаття. Західне богослов'я каже, що Марія з Назарету (Богородиця) вже від першого моменту свого існування була збережена від будь-якого гріха. Східні богослови кажуть і живають в молитвах термін “Пресвята”. Одні і другі кажуть одне і те ж. Але – відповідно до свого богословського мислення. І цей примір можна примінити до багатьох інших нібито різниць.

— Як Церква бачить використання Інтернету для проповідання і які кроки УГКЦ можна очікувати в цьому напрямку в близькому майбутньому?

— Церква повинна уживати всі досягнення технології, якими можна краще служити своїм вірним. Зі Святого Письма знаємо, що Ісус Христос уживав заходів, щоб бути краще почутим великим числом слухачів. Може це звучати декому мало побожним, але думаю, що можна твердити, що коли б Господь і апостоли діяли сьогодні, то вони напевно уживали би Інтернет.

— Як ви ставитесь до об'єднання українців-католиків в політичні організації на прикладі колись існуючих: Українського Католицького Союзу (за Митрополита А. Шептицького та Української Католицької Народної Партії (за пр. Г. Хомишина)?)

— Чи варто тепер утворювати подібний політичний рух для захисту прав та політичного представництва 10 мільйонів католиків України?

— Я особисто є дуже проти формування політичних організацій на чисто релігійному ґрунті. Це значить – за віровизнанням членів. Далеко краще, коли католики чи християни взагалі діють як християни в політичних організаціях, до яких вони бажають належати. Досвід політичного життя в Україні і поза нею вчить нас, що партії, які формуються, здавалося б, на чисто релігійному ґрунті, себе звичайно не оправдують і у кінці приносять більше шкоди, чим користі.

— Хочу запитати Вас, як православний християнин. Чим зумовлене рішення про перенос Патріархії УГКЦ зі Львова до Києва, – враховуючи те, що переважна частина пастви у столиці є чадами Української Православної Церкви, натомість греко-католиків у Києві дуже невелика кількість?

— Життя Церкви не можна рівняти з політичним чи соціальним порядком. Не має більше прав той, хто має більше членів у даній місцевості чи околиці. Всі вірні мають однакове право на духовну обслугу. Перебування глави УГКЦ в Києві не є обумовлене виключно числом вірних в столиці, – хоча їх є далеко більше, чим звичайно хочеться признати. Але також потребою центрального органу Церкви є бути там, де є всі інші центральні органи Церков.

— Прошу сказати, чому в окремих єпархіях у Львівській області священники встановлюють примусові “податки” з кожної хати (будинку) на утримання церкви, обґрунтовуючи це “розрахунками з церкви св. Юрія”? Наприклад, такий “податок” в одному селі біля Львова становить 5 грн. у місяць, і якщо хтось його не сплачує, прізвиська цих людей “виголошують” у церкві. У селі – понад тисячу будинків, і в місяць виходить приблизно 4-5 тис. грн. доходу у “кишеню” священника, бо всіма коштами урядують тільки він, причому так, що перед парафіянами жодним чином не звітує. Цей священник має триповерхову хату, два автомобілі і прислугу з парафіян. На Вашу думку, це нормально, коли священники роблять бізнес на церкві і розкошують за рахунок парафії?

— Мусимо розрізнити – наша Церква удержується з пожертв вірних нашої Церкви. І тому вважаємо справедливим такі пожертви збирати за певним приписаним порядком. Але це “оподаткування” мусить бути абсолютно прозорим, і зібрані кошти повинні бути використані виключно на загальноцерковні цілі. Описаний випадок приносить священникові, а через його нечесність – і цілій Церкві – велику ганьбу, і він є гідним покарання.

— Чи є для християнина гріхом використання східної медитації у комплексному лікуванні захворювань? Наприклад, фізичні вправи для хребта + медитація йоги?

— Ми мусимо розрізнити форму і зміст. Медитація як така є засадничо нейтральна і застосовується широко і в наших християнських релігійних кругах. Якщо наповнювати цю форму змістом, чужим для християнства, то, безумовно, воно стає для нас гріховним.

— У вашому останньому інтерв'ю на “Ері” Ви говорили про потребу богословського осмислення можливості відновлення евхаристійного співслужіння між греко-католиками і православними в Україні. Чи на даний час у Греко-Католицькій Церкві ведуться богословські дослідження по цьому питанню? Чи планується створення спільної православно-греко-католицької комісії для вивчення цього питання і винесення відповідного рішення?

— На жаль, ми ще не почали якихось серйозних дискусій у цій матерії. Це дуже складна справа, яка вимагає і солідного наукового відчуття, і розуміння конкретних обставин нашого життя. Але рано або пізно

така богословська дискусія муситиме початися.

— Як на сьогодні стоїть справа з наданням УГКЦ Патріархату і яка позиція в цьому питанні нового Папи Венедикта XVI? А також позиція Ватикану в світлі відносин з РПЦ: чи це – головна причина з затримкою визнання Патріархату?

— Друге: на якій стадії побудова Патріаршого собору Воскресіння в Києві? Більш ніж річна затримка будівництва – це справа тільки коштів, а чи були також і інші причини?

— 1. Наша праця в напрямі завершення устрою УГКЦ Патріархатом продовжується. І в цьому нам приємно ствердити позитивне наставлення як і попереднього, так і теперішнього Папи. Московський Патріархат повторно заявляв свою неприхильність до такого завершення нашої Церкви. Хоча ніколи не подав добре обґрунтованих аргументів, які би пояснювали його позицію.

2. Ні, це була справа коштів. І надіємось, що цей трудний момент ми закінчили.

— Чи не видається Вам, що внутрішні відносини між студентами та їх “наглядачами” у Львівській семінарії пахнуть середньовіччям? Чи не вважаєте Ви, що 7 років у семінарії – це занадто? Багато молодих хлопців не витримують і впадають у блуд. Страждають дівчата, змушені чекати на своїх коханих 7 років. Чи це нормально? По-християнськи? По-людськи?

— Нам дуже залежить на тому, щоби мати солідно підготованих священнослужителів. Майбутні дружини священників мусять бути готовими до великої посвяти – чи перед, чи після одруження. Бути дружиною священника є також свого роду покликанням, а не легкою дорогою життя.

— Коли і скільки в найближчому часі буде відкрито християнських садків та шкіл? На якому етапі переговори з державою по теологічній освіті?

— Ми робимо дуже поважні заходи, щоби богослов'я, теологія була формально визнана в нашій державі. Ми також випрацювали концепцію богословської освіти для нашої Церкви. Цей документ охоплює різні види богословського релігійного виховання – не тільки виключно академічного. Нашим бажанням є, по можливості, створити чим більше церковних освітніх установ на різних рівнях, щоби задовільнити потребу дуже багатьох людей, які цього від нас очікують.

— Чому Вас називають Блаженнішим? Ви більше за всіх відчуваєте блаженство?

— Блаженніший – це є церковний титул, який має, може, своє особливе первісне значення, але сьогодні, як і багато інших титулів, уживається чисто формально.

— Чому УГКЦ не займається євангелізацією? Хіба заклик Христа – «Ідіть і навчайте всі народи, хрестячи їх в ім'я Отця, Сина і Святого Духа» – втратив актуальність? Чому всяка діяльність у цьому напрямку зводиться до проголошення проповіді, відправ Служб Божих та молебнів?

— Не згоджуюся із тим, що УГКЦ не займається євангелізацією. Але мушу згодитись із твердженням, що вона це замало робить.

— Які стратегічні плани Церкви? Завдання, цілі, які ви ставите на найближчі роки?

— Наша Церква поставила собі як клич для праці на майбутні роки святість об'єднаного народу. Ми бажемо в цьому ключі розпрацьовувати цілу нашу стратегію на майбутні роки та її послідовно здійснювати.

— Як можна переслідувати своїх вірних за голошення Євангелія? Не дивно, чому вірні ідуть до інших Церков. Приклад – оо. Василіяни Підгорецького монастиря. Їхнє життя і боротьба подивляють. Звичайно, книжникам і фарисеям це не до сприйняття.

— Вихід вірних із Церкви в шуканні чогось, що їм здається кращим, правдивішим, є справою, яка має дуже давню історію. Завжди були люди, чимось незадоволені, які виходили, щоби Церкву реформувати, направляти ззовні. Далеко більш ефективним є Церкву реформувати зсередини, починаючи від самого себе.

— Чому Ваше Блаженство не носить білого патріаршого клобука, подібного до того, який носив Слуга Божий Патріарх Йосиф (Сліпий)?

— Мені здається, що клобук — білий чи чорний — не є стисло в нашій українській традиції. Слуга Божий Патріарх Йосиф був у цьому свого роду винятком. Ми тепер обговорюємо і дискутуємо, який головний убір найкраще відповідав би нашій традиції.

— Чи вже признає держава дипломи випускників Українського Католицького Університету? Якщо ні, то яка позиція УГКЦ з цього приводу?

— Наскільки мені відомо, держава ще остаточно не завершила цього процесу. І ми робимо всі заходи, щоби тут не було ніяких упосліджень для студентів Українського Католицького Університету.

— Коли в Україні з боку уряду буде визнана богословська освіта? І які відбуваються процеси в тій сфері?

— В принципі прийнято богословську науку, хоча ще не розпрацьовано цілої системи — так, як в інших університетських дисциплінах. Нам прикро, що Україна є таким винятком між державами Європи, де всі самозрозуміло приймають богослов'я і теологію як університетську дисципліну, і навіть хизуються, коли при їхньому університеті є факультет богослов'я. Ми надіємося, що всі деталі у тій ділянці будуть в дуже короткому часі оперативно розв'язані.

— Чи є РУН-віра для Вас однією з релігій, що існує паралельно з тією, що сповідуєте Ви?

— Мені трудно сказати, бо я не знаю, наскільки РУН-віра є в повному значінні цього слова релігією. Я мусив би собі завдати трудно пізнати ті поганські вірування, але мушу, як людина віруюча і як громадянин України, респектувати право кожної людини вибирати такі вірування, які їй підказує її сумління.

— Якою є Ваша позиція про відношення Патріарших установ та Митрополій в Українській Католицькій Церкві, особливо в поселеннях, бо деякі "важливі в Церкві особи" висловлюють візію, що нас роз'єднує щось більше, ніж океан?

— Вірні нашої Церкви, де б вони не були, є дітьми одної Церкви. Факт, що живуть в інших середовищах, може бути причиною відчуження. Але нашим завданням, як Церкви, є долати ті відцентрові сили.

— Чому УГКЦ є таким своєрідним релігійним каменем спотикання на карті України? Чи не пов'язано це лише з політичними міркуваннями? Або, коротко кажучи, два вічні фронти — Москва і Рим, Схід і Захід! Коли врешті з'явиться міст порозуміння та братньої любові?

— Думаю, що ми є каменем спотикання, тому що ми доказуємо своїм існуванням, що можна бути водночас і добрим християнином, і спадкоємцем східної православної церковної традиції та українцем. В цей спосіб ми заперечуємо твердження тих, які кажуть, що тільки православний може бути добрим українцем і що кожний українець має бути конфесійно православним. УГКЦ бажала б бути не тільки мостом, але й посередником між латинською традицією та візантійською традицією. На мою думку, непорозуміння між конкретно Римом та Москвою, як представниками двох традицій, спричинене незнанням один одного. Схід не знає Заходу, а Захід не розуміє Сходу. Греко-католики повинні завдати собі трудно допомогти тим двом традиціям, з якими вони мають контакт, розуміти один одного і зблизитись один до одного.

— У мене до Вас декілька богословсько-історичних запитань:

1. Як поєднати вчення Католицької Церкви II Ватиканського Собору про Православну Церкву, як Церкву-сестру, і, відповідно, відмова від проповіді та місії на її території та цілеспрямовану політику УГКЦ "на Схід", де, власне кажучи, навернення на Унію навіть не пройшло у 16-17 століттях?

2. Ви дуже часто, говорячи про різницю Православної Церкви і Католицької, говорите абсолютно про другорядні речі (обряди, історію etc.), хоча всі освічені християни чудово знають про глибоку догматичну різницю (вчення КЦ про непомилність Папи Римського "екс катедра", філіокве та ін.). Через введення цих нових вчень ще тисячу років тому Римська Церква відпала від Вселенської Православної Церкви, тому вважається Церквою еретичь-

кою. Ви чудово знаєте це, але свідомо применшуєте це питання, щоб залучити православних до унійних поглядів?

3. Ви особисто поділяєте вчення про Папу Римського, як воно догматично сформульовано на I Ватиканському Соборі? Ви згодні, що це єретичне вчення глибоко відрізняється від православної еклезіології і було невідоме отцям древньої Церкви?

4. Ваша думка, як вченого богослова, стосовно укладання Берестейської унії, а саме: її незаконність — як канонічна, так і догматична (оскільки єпископи Київської Церкви діяли без благословення Матері — Константинопольської Церкви, тобто вели фактично розкольницьку діяльність та були відлучені від Церкви на православному Соборі); по-друге, її криваві методи впровад-

ження (про це говорить безліч історичних джерел, кривава "душехватська діяльність" ката Йосафата Кунцевича та ін.)?

5. Ватикан неодноразово офіційно висловлювався, що визнає та підтримує спосіб тільки із законною Православною Церквою в Україні, тобто УПЦ (МП). Але Ви постійно співслужити з відлученим від Церкви розстригою Михайлом Денисенком (Філаретом). Тобто Ви не дотримуєтесь позиції Католицької Церкви? Заздалегідь дякую за Ваші відповіді.

— 1. Ваше питання доволі складне. Наші Церкви є сестри, але, на жаль, розсварені сестри, які розійшлися. Такий є сьогоднішній стан. Не є нашим бажанням, бажанням греко-католиків, робити прикрість будь-якій християнській Церкві. Але ми також маємо і право, і обов'язок служити вірним нашої Церкви. Якщо ми, Греко-Католицька Церква, не будемо служити греко-католикам, то хто їм буде служити, до кого вони мають звертатись?

2. Треба нам розрізнити різниці у вірі і різниці у богослов'ї. У тих справах, які ви згадуєте, ми маємо різні погляди богословські. Але одну віру. Так, для приміру, справа «філіокве» і Сина — між традицією латинською і традицією візантійською є різниця богословська, а не різниця у вірі. Друга річ, яку ви згадуєте, — примат Папи. І в тій ділянці є різниці богословські. Але немає властивої різниці щодо розуміння потреби вселенського проводу і, як доказ цього, подумайте: чому ми маємо намагання різних Церков бути Вселенським Архиєреєм? Говоримо про так званий "перший Рим" — старий Рим, "другий Рим" — Царгород, так званий Новий Рим, і "третій Рим" — Москва. Чому всі хочуть бути "Римом", якщо не вірять у примат Папи? Навіть якщо по-богословські його інакше розуміють. Ще одна думка: папа Іван Павло II звернувся до католиків і некатоликів з проханням, щоб допомогли краще зрозуміти так зване «Петрове служіння» — примат.

3. Я вже щось сказав про це в попередній відповіді. Але ще хіба можна додати, що розбіжність понять є у здійснюванні примату. Папа є наступником святого апостола Петра, якому Ісус дав прецизні завдання бути видимим символом та осередком єдності Христових учнів та підтримувати братів у святій вірі. Я ще додав би, що через відсутність Папи у

світовому православ'ї є така велика трудність скликати Всеправославний, Всесвітній Собор.

4. З відома римських властей ми стараємось спілкуватись з усіма вітками Київської Церкви. Нам прикро, що воно стається в атмосфері поділу. І ми дуже радо бачили б, щоб православ'я в Україні було об'єднане. Це був би великий крок у напрямі остаточного об'єднання усіх спадкоємців Володимирового Хрещення.

— Коли нарешті наша Церква перейде на новий календар? Адже очевидно, що така ситуація, коли увесь світ святкує Різдво, а потім — Новий рік, а ми робимо навпаки, не є нормальною.

— Факт є, що ми в Україні святкуємо за так званим старим юліанським календарем. Саме в собі це не є суттєве для нашого

полій?

2. Наскільки переїзд осідку Глави УГКЦ до Києва відбився на міжконфесійних відносинах в Україні і стосунках УГКЦ з Ватиканом?

— 1. Щодо першого питання — так: будуть якісь зміни, оскільки наша Церква є на шляху повороту після довгих десятиліть переслідування. Ми стараємось пристосувати нашу структуру до потреби наших вірних.

2. Я відчуваю, що хоча деякі групи чи особи неприхильно привітали наш перенос зі Львова до Києва, наш поворот зі Львова до Києва після 200-літньої відсутності. Але назагал я думаю, відчуваю, що присутність проводу УГКЦ в Києві вже показала певні позитивні результати у міжцерковних відносинах, і я маю надію, що на цьому шляху кращого розуміння один одного, кращої співпраці в різних ділянках та кращого розуміння і співпраці стане дійсністю.

— Як Ви вважаєте, чи є можливим на Україні об'єднання всіх Церков східного обряду в єдину Церкву? Якщо так, то які умови потрібні для такого об'єднання?

— Я особисто переконаний, що таке об'єднання є можливе, і навіть більше — воно є обов'язкове, конечне. Шлях до об'єднання є нелегкий, непростий, але повинен починатися припиненням один одного як людей. Усі ми, до якої вітки Київської Церкви ми б не належали, є християни, але перше всього є люди — люди, які шукають Бога, яким Господь Бог дав дар віри і які хочуть тою вірою жити. Але перш усього люди, кожний з нас, має цей сам життєвий шлях — народження, дитинство, молодість, юність, дозрілий вік, пристарілий, смерть... І треба один одного перш за все бачити, як людину, а тоді, коли ми приймемо один одного, як людину, шлях до дальшого спілкування, до справжнього зближення у вірі стає далеко легшим і більш правдоподібно доведе до остаточного з'єдинення.

— Чому, на Вашу думку, не можуть об'єднатися Українська Церква (Київський Патріархат) і Українська Автокефальна Церква (Київський Патріархат) в одну помісну Церкву? Обидві Церкви, до речі, не мають визнання ні від Риму, ані від Москви. І чому Патріарх Константинопольський не благословить одного патріарха від обох незвизнаних Церков на канонічній території Київської Русі (а тепер України)?

— Мені дуже важко відповісти на таке складне питання, бо я справді не знаю внутрішніх обставин, внутрішнього спілкування між ієрархією та вірними Української Православної Церкви Київського патріархату і Української Автокефальної Православної Церкви. Ми дуже б радо бачили, щоб Царгородський Патріархат разом із Римом і Москвою розв'язали цю дуже тернисту справу, яка є актуальною для всіх православних в Україні.

— Уніатську Церкву завжди на Україні вважали зрадницькою Церквою, оскільки ієрархи віддалися ворожому Риму. Але сьогодні Уніатська Церква постійно виступає як справжня Церква України. Історично це несправедливо (розмови про те, що Русь приймала християнство чи не від Риму — неправдиве, Ви самі знаєте), а спроба виставити християнське вчення як дещо національне, не витримує критики. То що у Вашій Церкві є такого, що ви мусите бути на Україні, яка саме і страждала завжди від католиків і навіть саме слово "католик" було лайливим?

— Складне твердження ваше. Мені здається, що немає будь-якого властивого оправдання, що Українська Греко-Католицька Церква була зрадником. Вона завжди була з українським народом. Її коріння сягають Володимирових часів, і вона завжди була з народом, особливо в тих часах, коли наш народ був під фашистською окупацією. Церква залишалася завжди з людьми і була інтегральною частиною нашого народу. Християнство прийшло в Україну, в Київ, в колишню Русь, через Константинополь, через Болгарію. Це був шлях, і тому ми вважаємо себе частиною, тією інтегральною частиною Православ'я в значенні східної візантійської традиції (не в сьогоднішньому конфесійному значенні цього слова). Ми завжди були тут і почуваємо себе цілковито вдома. Ми не продавали себе нікому, але стояли навіть серед дуже неприхильних обставин для України і для християн.

релігійного життя. Безумовно, було б вигідніше святкувати разом із іншими помісними Церквами за григоріанським календарем. Але я думаю, що уведення григоріанського, чи нового, календаря, могло б стати нагодою або навіть причиною ще одного поділу вірних християнських церков в Україні. І тому уважаю, що перехід на новий календар тепер не є на часі.

— Чому УГКЦ вважалася всі роки навіть для Польщі не польською, а для Риму — навіть не зовсім католицькою Церквою, що це була Церква чисто українська на західних теренах, яка найбільше зберегла свою українськість, українську ідентифікацію, українську культуру і т. д.?

— Наша УГКЦ зберегла свій характер Церкви, яка є близько до потреб народу. Бувало, що деякі держави уважали це негативним явищем і старалися УГКЦ знищити. Щось таке сталося якраз 60 літ тому на псевдособорі у Львові, де радянський режим старався насильно зліквідувати нашу Церкву.

Церква не існує і не старається, щоби подобатися людям. Церква завжди — оскільки старається служити вищим, загальнолюдським потребам — часто буває невідгідною, небажаною, але це ніяк не сміє стримувати Церкву від служіння людям — як Церква, а не як якась чисто людська установа.

— Чи не можна створити ще інші єпархії у східних теренах України? Що робиться в цьому напрямку? Мені здається, що чим більше храмів Київського патріархату і греко-католицької Церкви, тим краще для європейської країни (переклад з російської).

— Повод існування Церкви, будь-якої Церкви на території України чи взагалі де-небудь у світі, не міряється і не повинно мірятись політичними критеріями. Може бути певний бічний ефект, оскільки в конкретному випадку УГКЦ ми маємо доволі тісні зв'язки із Західною Європою. Але це не є суттєве для існування наших громад чи єпархій в східних областях України. Ми шукаємо, стараємось бути там, де є потреба, де ми знаходимо вірних нашої Церкви. Якщо з того є якісь інші наслідки, то це є тільки другорядні і випадкові.

— Маю до Вас два запитання:

1. Чи очікуються найближчим часом зміни структури УГКЦ в Україні, зокрема, створення нових єпархій і двох чи більше митро-

ХТО ТАКІ БАПТИСТИ?

Цей напрямок в протестантизмі виник на поч. 17 ст. у Англії. Назва походить від грецького слова βαπτιστήριον, що перекладається як "христити". Баптисти заперечують своє протестантське коріння. Для цього вони шукають історичне, догматичне підґрунтя, яке, однак, відображає виключно вузько-конфесійний погляд. В становленні баптизму, як окремого напрямку в протестантизмі, ключові ролі відіграли дві особи: Джон Сміт та Генрі Джакоб.

Перший, колишній англійський священик, у 1609р. заснує самостійну релігійну громаду, яка змушена з часом залишити Англію. У 1609р. в Амстердамі, під впливом меннонітів, Джон Сміт заснує спільноту баптистів. В основі цього руху лежала ідея про, так званих, Visible Saints, тобто думка, що до Церкви повинні належати ті, хто свідомо визнає віру в Христа. Виявом такої віри мало стати Хрищення. Від меннонітів громади баптистів, основаних Смітом, перебирають практику ребаптизації та вчення про універсальність спасительної жертви Христа. З появою у 1612р. цих громад баптистів у Англії, незалежно виникають інші громади баптистів, засновником яких стає Генрі Джакоб. Ці новоутворені спільноти баптистів перебувають під впливом кальвінізму, тому у своєму вченні говорять про спасіння наперед визначеної групи, про партикулярність спасительної жертви Христа. Ними також практикується Хрищення через занурення, що згодом перебирають баптисти Джона Сміта. На основі цих двох течій виник сучасний Баптизм, в якому розрізняють генеральних баптистів (ті, хто вірить в універсальну спасительну жертву Христа), та партикулярних (ті, хто приймає вчення про вибрану групу спасених). Проте такий поділ дуже загальний, бо в сучасному баптизмі нараховується значно більше напрямків ("баптисти сьомого дня", "християнські баптисти", "баптисти - тункери", "штундисти", "баптисти шести принципів"). В загальному руслі протестантизму, баптизм зміщує наголос на практику індивідуального, особистого релігійного досвіду, практикування духовних та етичних ідеалів. Єдиним джерелом віри та правилом життя виступає Святе Письмо. Баптизм приймає традиційне ортодоксійне вчення про Бога. Христологія також має традиційний характер. Щодо антропології, то баптисти приймають характерне вчення протестантизму, про цілком знищену гріхом природу людини, котра тепер спасається виключно вірою у Христа. Словом, Баптизм приймає чотири традиційних постулати протестантизму: Sola Scriptura, Sola Fides, Sola Gratia та Solus Christus.

Особливістю Баптизму є практика Хрищення (Перехрищення), яке розуміється як зовнішній вияв віри та акт відповіді на запрошення Бога, і яке здійснюється через занурення. Наголошуючи на свідомому характері віри, баптисти не приймають Хрищення дітей. Окрім Хрищення Баптисти приймають Євхаристію – Вечерю Господню – яку однак сприймають чисто символічно, як сповнення наказу Божого та пригадування жертви Христа. Через споживання хліба та вина, в серцях причасників оживають спогади про Сина Божого, і Він знову являється в їхніх душах. В церковному управлінні притримуються конгрегаційного принципу, тобто, що всяка місцева спільнота має своє самоуправління та не є в органічному зв'язку з іншою спільнотою. Пресвітери займають місце старших у раді спільноти, яка представляє громаду перед владою. Баптисти признають лише два ступені церковних чинів: пресвітерів (єпископів) та диаконів. Існує також уряд наставників, котрі влаштовують зібрання, вчать. Всі ці уряди є вибрані і обираються спільнотою. Всі справи громади вирішуються виключно через голосування, в яких право приймати участь мають також жінки. Жінки, щоправда, не мають права бути обраними на уряд пресвітера чи наставника.

Громади баптистів відзначаються суворістю дисципліни її членів: за аморальну поведінку йде виключення. І саме цей момент є дуже притягальний для людей ззовні, що стикаються у щоденному житті з корупцією та несправедливістю. Така суворая дисципліна створює навколо баптистів ореол святості та чистоти.

В Україні саме Євангельські Християни-Баптисти складають найбільшу деномінацію з усіх протестантських Церков. Станом на 2000р. вони мали 2222 зареєстровані громади, які включають громади кількох різних напрямків Баптизму. Найчисленнішим з них є Всеукраїнський Союз Об'єднаних Євангельських Християн-Баптистів – 125 тис. вірних, які головню сконцентровані в Північних та Центральних областях.

КАТЕХИЗМОВІ ПРАВДИ

о. Богдан ГНАТИСЬКО,
парох церкви св. Юрія,
м. Яворів

Божі Заповіді зобов'язують усіх людей, а особливо юдеїв, магометан і християн, оскільки вони вірують в єдиного Бога. Ми, християни Вселенської Церкви, маємо ще й Церковні заповіді, до котрих належать:

Установлені свята святкувати.

В неділю і свята брати участь у святій Літургії.

Установлені пости постити.

Кожного року бодай раз — у пасхальному часі — сповідатися й причащатися.

У заборонені часи весіль і забав не справляти.

Злих книжок і листів не читати.

Чи має Церква право надавати заповіді? Так, має. Церква одержала це право від Ісуса Христа, який заповнив:

"Істинно кажу вам: усе, що ви зв'яжете на землі, буде зв'язане на небі; і все, що розв'яжете на землі, буде розв'язане на небі" (Мт.18,18). Тобто Церква має право управляти і видавати закони, які є кінцевими для спасіння душ вірних. Бо говорить Христос: "Хто вас слухає — Мене слухає; а хто гордує вами — Мною гордує; а хто гордує Мною — гордує Тим, Хто післяв Мене" (Лк.10,16).

ПЕРША ЗАПОВІДЬ ЦЕРКОВНА ЗОВОБ'ЯЗУЄ НАС ДО СВЯТКУВАННЯ НАСТУПНИХ СВЯТ:

1. Свята Господські: Воздвиження Чесного Хреста, Різдво Христове, Обрізання ГНІХ, Богоявлення – Йордан, Стрітення Господнє, в'їзд в Єрусалим – Квітна неділя, Велика П'ятниця, Воскресіння Христове, Вознесіння, Зіслання Святого Духа, понеділок Пресвятої Тройці, Пресвятої Євхаристії (переноситься на неділю), Преображення Господнє тощо.

2. Свята Богородичні: Благовіщення, Різдво Богородиці, Введення в храм Богородиці, Непорочне зачаття (Анни), Собор Богородиці, Успення Богородиці.

3. Свята святих: Димитрія, Михаїла, Миколая, Стефана, Василя Великого, Трьох Святителів, різдво Івана Христителя, святих Петра і Павла.

Церковний рік, який починається 14 вересня, має два великі святоточні круги: свята Різдва і свята Великодня.

Круг Різдва починається сорокаденним постом, що має назву "пилипівка" і триває з 28 листопада по 6 січня включно, і закінчується на свято Стрітення.

Круг Великодніх свят починається від неділі митаря і фарисея, а закінчується Зеленими святами – Зісланням Святого Духа.

Час приготування до Великодня – Великий піст (чотиридесятиця), який

ЗАПОВІДІ ЦЕРКОВНІ

починається в понеділок після Сиропусної неділі, а закінчується в суботу перед Квітною неділею.

Церква встановила перечислені свята, а саме:

1. Свята Господські – для того, щоб ми з побожністю й вдячністю віддавали шану таїнствам нашої віри, згадували їх, роздумували над ними й користали з них для нашого спасіння.

2. Свята Богородиці – щоби віддали шану Богородиці, як Матері Божій і Матері всіх людей, як нашій посередниці перед Богом і учасниці нашого спасіння.

3. Свята святих – для того, щоби славити Бога в Його святих. Сам Господь дав їм ласку пізнати правду, робити добро; Господь підніс їх до неба і прославив їх. Звіщають свята святих, в першу чергу, славу і честь Господа Бога. Коли ми віддаємо шану Богородиці і святим, то це не робить ущербу Божій славі: який батько не вважав би за честь, коли люди віддають шану його дитині? Святе Письмо звиває: "Хвала усім Його святим". (Пс. 148,14).

Богородицю і святих шануємо і вихваляємо, щоби випросити у них їхнього заступництва перед Богом і наслідувати їхні чесноти. Святий Августин навчає: "Тільки по правді святкують свята святих, які живуть за їх прикладами". Свята ведуть нас до Бога, до Божої Матері, до вибраних Божих святих.

Нехай у ці дні далеко буде від нас думка про грішні задоволення. Використовуймо свята на славу Богу, на освячення наших душ, надіймося, що і ми колись дістанемося в товариство святих, що у вічності з ними разом будемо святкувати велике вічне свято – свято вічної щастливості в небі.

ДРУГА ЗАПОВІДЬ ЦЕРКОВНА ЗОВОБ'ЯЗУЄ НАС БРАТИ УЧАСТЬ У СВЯТІЙ НЕДІЛІ В СВЯТІЙ ЛІТУРГІЇ – СЛУЖБІ БОЖІЙ.

Недільне і святочне богослужіння в основному складається зі Служби Божої і проповіді.

Що таке Служба Божа і чому ми зобов'язані бути на ній присутніми?

Щоби це зрозуміти, нам необхідно розглянути, що таке жертва взагалі і що ми розуміємо під жертвою Нового Завіту, яку здійснив Ісус Христос на хресті.

Жертва – це видимий дар (ягня, хліб, вино тощо), який приносимо Богу, щоби переминою або знищенням його вигляду визнати Бога найвищим нашим володарем. Жертва відрізняється від милостині, яку даємо ближньому, оскільки вона не змінює свого вигляду. Жертва приноситься тільки Богові – як вияв нашої пошани і гідності Володареві нашого життя і смерті.

Жертви існували в усі часи. Вже Каїн та Авель принесли жертви Богові – шляхом спалення на вогні жертovníка плодів своєї праці.

Ізраїльський народ також приносив жертви. Ці жертви нагадували їм про їхні гріхи і про те, що Господь є їхнім найвищим Володарем. Але жертви ізраїльтян не мали сили примирення з Богом, не могли бути прощенням їх гріхів, – як про це навчає святий апостол: "...ними згадується щороку про гріхи. Бо неможливо, щоби кров волів і козлів усунула гріх" (Євр.10,3-4). І лише жертва Нового Завіту – жертва Ісуса Христа на хресті – мала силу примирення грішного народу з Богом, силу прощення гріхів.

Від початку світу небо було закрито для праведників через первородний гріх, з яким кожна людина – після Адама і Єви – приходила у світ. Цей первородний гріх зміла лише жертва Христа. Сам Господь – Суддя усіх людей – приніс Себе в жертву, як викуп

за людський гріх, – в особі Сина Свого Ісуса Христа. Ісус Христос віддав Своє Тіло і Кров на жертву, на знищення – відділенням крові від тіла. Ця жертва відбулася на хресті реально.

А напередодні Своїх страстей Ісус Христос приносить на Тайній Вечері в жертву хліб і вино: переминою їх на Своє Тіло і Кров. Ця переміна, знищення жертви відбулася в невидимий спосіб, в спосіб містичний. "Як вони їли, Ісус

узяв хліб, поблагословив, розламав і дав учням, кажучи: Беріть, їжте: це – Моє Тіло. Потім узяв чашу, воздав хвалу і подав їм, кажучи: Пийте з неї всі, бо це – Моя Кров Завіту, яка за багатьох проливається на відпущення гріхів" (Мт.26,26-28).

На Тайній Вечері Христос приносить себе в жертву в кімнаті, а завтра Він це зробить на хресті. Він одночасно – і священик, який приносить жертву, і жертва, яка приноситься Отцеві Небесному. Жертва Христа на хресті відбулася раз і назавжди, але дійство Христа на Тайній Вечері як священика буде повторюватися священниками з віку в вік на всіх престолах церков по всьому світу – на святій Літургії.

Яка різниця між жертвою хресною Ісуса Христа і жертвою на Службі Божій? Немає майже ніякої: це та сама жертва, адже приноситься той самий жертвенний дар – Тіло і Кров Ісуса Христа; той самий жертвуючий Ісус Христос і жертва приноситься Отцеві Небесному за гріхи всіх людей. Тільки спосіб принесення жертви є інший: на хресті Ісус Христос приніс жертву Своєю кривавою смертю, відділенням крові від тіла, а на Службі Божій кров не проливається – Христос жертвує Своє Тіло і Своєю Кров під видами хліба і вина.

Служба Божа є правдивою жертвою, – хоч і бачимо в ній видимі дари – хліб і вино, які приноситься руками священика і переминою містичним способом у Тіло і Кров Ісуса Христа. Ця жертва приноситься Отцеві Небесному як викуп за відпущення наших гріхів. Цей самий намір мав і Спаситель – і на Тайній Вечері, і на Хресті. Жертва ця є похвальна, благальна, благодарна і примирююча.

Яка велична і свята жертва Нового Завіту – Служба Божа! Який дорогий дар приносимо Небесному Отцеві в жертву! А тому з якою ж побожністю повинні ми брати участь в цій святій жертві! Думками ми повинні переноситись на хресну гору Голгофу, щоби й собі стати учасниками заслуг Ісуса Христа.

Одночасно ми говоримо: "Отче Небесний, ми є убогі грішники, ми не в силі Тебе вшанувати достойно, як Ти на це заслуговуєш. Тому ми жертвуємо тут Твого Сина, Його діла, Його любов і заслуги. Нехай Він вшанує Тебе за нас, як вшанував і звеличив Тебе на Голгофі".

Служба Божа – це дійство, яке відбулося на Голгофі і зараз у невидимий для нас спосіб повторюється тут, на жертovníку у храмі, руками священика. Якщо ми забуваємо про це, то Служба Божа втрачає для нас свою святість, величність і містичність. А вона – найсвятіше діло на землі, в якому ми можемо брати участь!

ІСТОРІЯ РОДИНИ – ІСТОРІЯ НАРОДУ

Невідомо, чи вистояли б ми в найважчі хвилини історії, якби не унікальні родини на теренах Галичини. Властиво, історія народу складається з історій родин, де любов до Батьківщини і до Бога були не просто словами, а щоденним змістом життя.

Серед таких родин була і родина о. Івана Мацієвича. Отець Іван мав п'ятеро дітей – четверо синів і одну доньку. В 1914 році він отримав призначення в село Фрага коло Рогатина. Та йшла Перша світова війна. Отець дуже переживав, дивлячись, як переслідують його паству поляки, австрійки, москалі. Серце не витримало болю, і отець помер у молодому віці, маючи лишень 38 років. Похоронили його біля церкви у Фразі, при великому здвизі народу. Новим душпастирем на осиротілій парохії став чоловік сестри їмості – отець Василь Телішевський, теж багатодітний священник.

Дві родини мешкали спочатку разом. Та діти підростали, і згодом вдова зі старшими дітьми переїхала до Рогатина. Діти пішли вчитися до гімназії. Їмостя отримувала невелику пенсію, давала пансіон іншим гімназістам – і з того жили. Допомогав також парох Рогатина.

Талановитому гімназистові Іванові Мацієвичу митрополит Андрей надав стипендію, і він з відзнакою закінчив гімназію вже у Львові. Мріяв студіювати право, щоб допомагати безправним українцям, та, на жаль, не було чим платити за навчання. Тому він вступив до Львівської духовної семінарії. Вчився дуже добре, був вражаючим оратором.

У 1933 році його висвячують на безженного священника і скеровують в с. Заболотці. Працював тільки два роки, але вірним запам'яталися його прекрасні проповіді. Після цього Митрополит відіслав о. Івана продовжити богословські студії до Франції у Страсбург, а згодом – до Риму.

Друга Світова війна перервала навчання. Отець Мацієвич повернувся до Львова і отримав призначення – сотрудником на парохію в с. Конюхи Тернопільської області. Село було велике, а парохом був старенький і хворий священник, котрий потребував допомоги. Отець Іван ревно взявся до праці, а люди полюбили його і вдячно сприймали слово Боже та слова поради священника-патріота.

До Конюхова переїхали і сестра Анна з мамою. Сестра з допомогою Митрополита закінчила школу сестер-василіянок. Хотіла вступити до гімназії, але в той час панувала стандартна думка: дівчині, мовляв, не потрібна гімназія; вона – більше для хлопців. Дівчині краще закінчувати промислову школу, «заводівку». Там навчать і шиття, і куховарства, і бухгалтерії. Після закінчення «заводівки» українцям важко було дістати державну роботу. Отоді отець Іван і запропонував Анні переїхати з мамою до нього.

Невдовзі трагічно помер отець-парох Конюхова, і отцеві Іванові стало дуже важко давати собі раду в такому великому селі. Тому для допомоги надали йому сотрудника – отця Миколу, його рідного брата. На той час він уже закінчив Станіславівську духовну семінарію, був висвячений і душпастирював на парохії біля Калуша.

У 1945 році органи КГБ розпочали підготовку до собору з ліквідації УГКЦ. Отці Мацієвичі почали отримувати зі Львова відозви отця Костельника. Приїжджали в село післанці з «Ініціативної групи». Священників викликали до Львівської консисторії. Та отець Іван рішуче постановив: «Нікуди ми не їдемо. Ми раз присягали, і жодної ініціативної групи нам не треба». І не їхали. Та з того часу районна влада пильним оком спостерігала, що робиться в церкві: де отці відправляють, про що говорять на проповідях і т.д. В 1945 році почали повертатися з

німецьких концтаборів в'язні, що несли з собою тиф. У селі почалася епідемія; люди вмирали, як мухи. Отці організували допомогивий комітет, оскільки через страшну бідність навіть не було в чому хоронити людей. День і ніч безвідмовно брати-священники працювали – відвідували хворих, надавали їм духовну і матеріальну підтримку.

Отець Микола був педантом і завжди переодягався, як приходив із села. Та це не врятувало отця, і він також заразився. Піднялась температура, і через три дні його не стало. Вмирав при повній свідомості і журився, що не

зможе вже допомагати людям. Похоронили отця Миколу Мацієвича поруч з його підопічними. Залишився отець Іван на парохії знову сам. Складність ситуації поглиблював обов'язок допомагати і надавати духовні послуги й тим, хто приходив з лісу, оскільки багато молоді, вихованої отцями в патріотичному дусі, перебували в партизанах.

Водночас тиснули на маленьку родину і переслідування нової влади. Особливо посилювались переслідування незадовго перед арештом. Спочатку його вмовляли, щоб перейшов на православ'я, а коли не піддався на обіцянки – забрали ключі від церкви. Та отець продовжив відправляти під церквою. Тоді одного дня прийшов голова сільради з міліціонером, які поламали, розкидали престіл. Однак отець Іван зробив новий престіл і почав відправляти у великій столі. Часто правив також по хатах, ішов скрізь, де була потрібна його духовна підтримка.

Та вже у 1947 році отця Мацієвича арештували. Забрали, в чім був, не дали навіть переодягнутися. В хаті зробили обшук, конфіскували книжки, речі, навіть посуд.

В Тернополі відбувся заочний суд, на якому засудили отця Івана Мацієвича на двадцять п'ять років. Етапом повезли з Козови до Тернополя, а звідти – до Львова, відтак – на Дніпропетровськ і в Сибір. Довго не було від нього жодної вістки, аж нарешті прийшов лист, що він перебуває аж у Караганді.

Жахливі умови життя та знущання підірвали нервову систему, і отець Іван важко захворів. Його перевели в спецлікарню у місто Острого Волинської області.

Один раз хворий-в'язень зробив спробу втекти. Та його зловили – якийсь колгоспник привів назад. Лікар написав матері отця, що хворого відпускають і його можна забрати з лікарні. Сестра Анна поїхала і привезла отця Івана до Львова. Після тюрми і лікування він повернувся фізично знищеною людиною; не мав де прописатися, де жити, був без паспорта.

В той час старенька їмостя із донькою мешкали у Львові, на ласці чужих людей. Приїзд хворого отця змусив родину переїхати знову до Конюхова. І вірні радо прийняли їх. Отець Іван знову взявся за душпастирську працю: відправляв Богослуження – під храмом і в помешканнях людей, христин, давав

шлюб, – бо не уявляв свого життя поза Церквою.

Та і влада не дримала. Однак вірні парохіяни допомогли отцю Івану переховатися від нового арешту. Коли ж уже неможливо було жити в Конюхах – загроза арешту і погрози влади були постійними, – то отець Іван переїхав до Львова. У Львові замешкав у побожних людей. І знову ніс слово Боже і духовну підтримку скрізь, де його кликали. Та у 1972 році він важко захворів, переніс операцію і після неї невдовзі помер.

Хоронили отця Івана Мацієвича з каплички на Личакові. Змушені були заплатити за дозвіл на поховання, бо був без прописки. Дуже допоміг родині з похороном отець Євстахій Смаль – дав ризи, допоміг грішми, відпровадив покійного співбрата в останню дорогу. Ще один отець Мацієвич – Володимир – був найстаршим серед братів, однак висвятився найпізніше. Гімназію закінчив у Рогатині, теологію студіював у Станіславові. Продовжив навчання у Львівському університеті – студіював філософію. Після закінчення університету працював у Кракові, а перед війною переїхав з родиною до Надвірної. Мовчав про закінчення Духовної семінарії, працював учителем у школі. Та у 1943 році поїхав до Львова і несподівано попросив Митрополита про священня – бачив, що люди потребували духовної підтримки. Його рукоположив єпископ Никита Будка і надав парохію в селі Лубно коло Перемішля.

У 1947 році в розпалі було переслідування греко-католиків радянською владою. Отця викликали до району, тероризували, щоб підписав православ'я. Одного разу тримали три дні в якійсь комірці. Та він не підписав і пішов працювати на тартак. І знову прийшли з допомогою добрі люди – довідалися, що отець має педагогічну освіту, і посприяли отримати посаду вчителя у селі Видубів. Діти дуже любили цього спокійного інтелегентного вчителя. Священик Володимир міг у той час відправляти Службу Божу тільки для себе і таких щодня відправляв. І тільки на свята та по неділях приходила родина, найближчі люди. Вчителем він пішов на пенсію. Помер о. Володимир Мацієвич у 1986 році в Надвірній. Тоді учні так і не довідалися, що він – священник.

Наймолодший із братів – Василь Мацієвич – також навчався у Львівській гімназії. Пізніше був у бурсі у Львові. Мав стипендію митрополита Андрея Шептицького. Закінчив навчання, здав матуру і поступив на теологію у Львові. Коли у 1939 році прийшла війна, він був уже на третьому курсі. У скорому часі семінарист Василь змушений був перервати науку, оскільки нова влада закрила семінарію. Пішов працювати бухгалтером, звідси забрали його в Радянську армію. А через деякий час почалася війна, і слід по ньому загинув. Як закінчилася війна, родина вважалась сім'єю того, що загинув на фронті. І лише коли на Україні настала свобода, сестра Анна довідалася через воєнкомат, що не пропав він безвісти – його розстріляли. Вона розповідала про це так: «Тільки пішов до армії – і... розстріляли. Незадовго перед тим на Великодні свята брат Іван послав йому телеграму зі словами: «Христос Воскрес». Щоб не забув Бога, то він йому так і написав: «Христос Воскрес». Це могло й бути причиною: розстріляли тому, що він вірив у Бога».

Історія родини Мацієвичів – це історія нескореного духу нашого народу, історія відданості Богу і сили Віри. Мабуть, саме віра таких людей оберігає нас, увесь український народ, від зневіри, і Божа опіка й ласка – завжди з нами.

Ірина КОЛОМИЄЦЬ
За матеріалами Інституту історії Церкви

З ІСТОРІЇ ЦЕРКВИ СПОГАДИ ПРО ПЕРЕЖИТЕ

сестри Веньямини,
в миру – Володимири
Марцінковської.
Згромадження Сестер
Пресвятої Родини.

(Продовження, початок у попередніх числах)

Сестра Андрея дуже молилась о поміч Матері Божої, бо була в безвихідному становищі, поки врешті якийсь молодий шофер змилосердився і допоміг їй добратись у Читу.

Таким чином с. Андрея добиралась у Читу більше місяця. Приїхала туди дуже хвора, але знайшла своїх людей, які визвали о. Юрія зі станції Нової, де о. Юрій жили. Сестру Андрею трохи підлікували.

А тим часом сестри в Любавінську не знали, що з с. Андреею сталось в дорозі під час такої великої повені, і дуже журились.

Через якийсь час п. Віра їхала машиною в Дарасун до родичів, і ми дуже просили, щоби розвідала про с. Андрею. Пані Віра поїхала в Читу і привезла с. Андрею – хвору, але щасливу, що ми вже знову разом. С. Андрея розказувала, як живуть наші виселенці в Читі і о. Юрій в станції Новій.

Я тим часом лежала важко хвора і не могла заробляти на життя. А за все стало трудно, бо повині ушкодила дороги і менше доставляли харчів. Але згодом все вноормувалося.

Одного разу, прийшовши на роботу, ми не застали свого дому – провалився в шахту. Добре, що то сталося вночі, коли нікого не було. Виділили другий дім, що будували для начальства.

До всього з часом привикаєш, і ми привикли до тих обставин, – хоч як хотілось додому, до своїх. От хоч би поїхати в Читу....

1954 рік

У травні знову помінялися коменданти. До нас приїхав комендант на прізвище Ігуменов. Часто приходив до нас поговорити на різні теми. І все обіцяв, що нас відпустить – був би тільки підходящий указ. Не раз жартував: «Я тут над вами ігумен, а як колись буде?» Ми йому теж жартома відповідали: «Колись ми над вами будемо...»

Якось с. Андрея попросила коменданта, щоби дав дозвіл нам з нею поїхати в Читу. Подумав трохи, але дозволив, тільки просив, щоби взяти з роботи довідку, аби хто не задержав.

Нам видали довідки з роботи, ми взяли направлення в лікаря і виїхали в Читу. Доїхали до Кири, а далі транспорту нема: нічим їхати, а бажаних їхати багато. Переважно шофери машин, якими привозили товари в магазин, вертаючи впорожні, підвозили людей, щоб собі підробити. Правда, то було не дуже безпечно – траплялись різні випадки, навіть убивства. Але вибору ми не мали...

Нам порадили їхати до Хапчаранги. І справді, звідти на другий же день ми виїхали в Дарасун. Дарасун – курортне місто, з якого вже можна добратись до Чити автобусом.

По дорозі на автостанцію зустрічає нас наш комендант. Каже: «Дівчата, я вже вас виглядаю тут кілька днів. Щоб ви не думали втікати!» Я йому відповідала, що ми таки зібрався втікати. «Куди?» – питає. «В Монголію» – відповідала йому. «Чому в Монголію?» – допитується. «З-під ринви та й на дощ», – кажемо. Почервонів він, але видно було, що жаліє, що нас відпустив. І нам, і йому ясно було, що втікати нема куди.

Допоміг нам сісти в автобус, бо було сильне переповнення, і ми нарешті доїхали в Читу. Дали термінову телеграму о. Юрію, він приїхав по нас і ми поїхали на станцію Нова.

Ми були в землянці отця і вперше за довгих п'ять років мали Службу Божу і все необхідне для нашої душі. Впр. о. Юрій обіцяли, що ще колись до нас прийдуть: «Ви так довго їхали, то я до вас скоріше доберусь.»

В Читі ми відвідали ще знайомих с. Андрее, а я купила собі окуляри і пішла до лікаря. Купили ще дещо необхідне і вернули на приїск Любавінськ.

Наш комендант вже нас очікував, бо все ще не був певний, чи ми повернемося. Був дуже радий, що нас побачив, і казав, що якби ми не вернулися, то він би за нас потерпів, бо на свою відповідальність нам дозволив виїхати. Від того часу ще більше нам довіряв і обіцяв, що відпустить, коли лише буде нагода. Казав, що дарма ми так рвемося додому, бо там нам буде стократ гірше. «Я знаю, яких людей з наших туди до вас посилають – гірше лютих собак... Там вам не дадут спокою. Лишайтеся в нас. Тут, в Росії, вас поважають, і вам було б краще». А ми завжди відповідали, що хочемо додому і мусимо вернутися до своїх бодай на старі літа. «Я вас розумію, – говорив нам комендант, – але там вас не будуть розуміти...»

(Продовження у наступному числі)

ПЛАЩАНИЦЯ – КАМІНЬ СПОТИКАННЯ?

УКРАЇНЬСЬКА КОПІЯ ТУРИНСЬКОЇ ПЛАЩАНИЦІ НЕ БУДЕ ВИСТАВЛЕНА У СОФІЇ КИЇВСЬКІЙ

Повідомлення про те, що 22 січня, з нагоди 87-ї річниці проголошення акту злуки ЗУНР і УНР, в Софії Київській члени Українського товариства Туринської плащаниці мають намір виставити для поклоніння та спільного молитовного єднання українську копію Туринської плащаниці викликало бурхливі протести з боку деяких політичних сил та церковних організацій. Для того, щоб не сталося політичного чи релігійного протистояння, представники Українського товариства Туринської плащаниці вирішили відмовитися від свого попереднього задуму і залишити копію плащаниці ще на деякий час в Івано-Франківську, куди вона була перевезена зі Львова 9 січня 2006 року.

Прокоментував ситуацію навколо копії плащаниці під час прес-конференції Блаженніший Любомир, Верховний Архієпископ Києво-Галицький. «Оригінальна Туринська плащаниця є надзвичайно цінною реліквією, є святою річчю, - зокрема сказав Глава УГКЦ. - Ми при Божій допомозі, завдяки жертвенним людям, оргкомітетові, який складається з духовних і світських, з католиків і православних, маємо копію такої плащаниці, яку спеціально виготовили для України. Моїм бажанням є щоби ця плащаниця, яку ми маємо, стала святиною для цілої України, а не власністю одної церковної спільноти. Я би радо бачив, щоби вона перебувала у Києві, бо це є наша столиця. Хоча вона може також відвідувати різні осередки, але це тільки тимчасово, а остаточно і тривало повинна бути в Києві, доступна для всіх». При цьому Блаженніший Любомир наголосив, що ми не хочемо, щоб плащаниця стала причиною якихось міжконфесійних непорозумінь, але щоби всі, хто бажає, могли прийти, побачити, помолитися, перед Господом згадати свої гріхи, подякувати Богу. Ідея є в тому, щоб вона стала одним з тих елементів, що буде духовно єднати Україну і підносити рівень її релігійної духовності.

«Відносно планів її переносу до Києва, до Святої Софії, то воно дуже пахло політикою. Тому, під цим оглядом, я радий, що вона лишиться там, де є тепер, щоби не була використана чисто для політичних намірів. Це би було пониженням для дуже святої речі, а святі речі потрібно свято трактувати», - сказав на завершення Предстоятель УГКЦ.

о. Ігор Яців, прес-секретар Глави УГКЦ

ЩО ПЕРЕДУВАЛО КОНФЛІКТОВІ?

Увазі наших шановних читачів пропонуємо три невеликі інтернет-публікації, перекладених із сайтів Московського патріархату, котрі стосуються піднятої проблеми. Аналізуючи подані матеріали, можемо зробити висновок, що жодної політики в діях Блаженнішого Любомира Гузара, як і в діях членів Українського товариства Туринської плащаниці жодної політики не проглядається. Навпаки, чи не кожен сайт Московських інтернет-видань кишить політиканством, як спостерігаємо на прикладі коментаря, священника УПЦ МП Дмитрія, котрий подаємо дещо нижче. Як кажуть: сама свиня рие... Втім, чого дивуватися? Адже усім відома настанова Москви щодо України. Очевидно, що і в церковних питаннях щодо України домінує імперська політика. Висновки робімо самі.

Нещодавно керівництво Всеукраїнського православного братства архістратига Михаїла закликло Українську греко-католицьку Церкву повернути Українській православній Церкві Московського патріархату копію Туринської плащаниці, як акт християнського примирення. Разом із плащаницею керівництво організації закликло УГКЦ повернути також і мощі святого Миколая. Деякі громадські організації намір греко-католиків виставити копію плащаниці в Софії Київській розцінили як спробу захопити Софіївський собор. У результаті керівництво УГКЦ від своєї ідеї відмовилося. Проте 22 січня братство архістратига Михаїла провело під стінами собору демонстрацію. А голова братства Валентин Лук'яник закликав керівництво УГКЦ передати копію плащаниці УПЦ МП. За словами пана Лук'яника, це стане прикладом дійсної християнської дружби. «Ми закликаємо греко-католиків повернути копію плащаниці УПЦ МП, як церкві-сестрі, без політики й без захоплення Софії Київської. Наша церква візьме плащаницю на зберігання, і кожний бажаючий зможе спокійно схилитися перед святиною», - заявив він. У випадку, якщо УГКЦ все ж вирішить виставити плащаницю в Софії Київській, говорить

пан Лук'яник, члени його братства „проженуть уніатів від святині й не допустять, щоб плащаниця перебувала в греко-католиків”.

За словами Валентина Лук'яника, його організація діє з благословення глави УПЦ МП митрополита Володимира. Однак в самій УПЦ МП заявили, що нічого не знають про дії братства архістратига Михаїла. „Православні братства живуть своїм життям, і не варто їх долучати до ідеології всієї Церкви. Вони мають право чинити так, як вважають за потрібне, але в УПЦ МП зазвичай інше бачення ситуації, аніж у них”, - повідомив керівник відділу оперативної інформації УПЦ МП Олександр Данилевський.

Згідно позиції УГКЦ, плащаниця повинна перебувати в „позаконфесійному місці”, і тому вимоги братства не можуть бути виконані. „Ми хочемо, щоб плащаниця стала загальнонаціональною святиною й не належала ні одній з конфесій”, - говорить прес-секретар глави УГКЦ о. Ігор Яців. За його словами, зараз УГКЦ не планує привозити плащаницю в Софію Київську, і керівництво Церкви займається пошуком нового місця для святині.

БОГДАН ЛОЗОВСЬКИЙ

...

Активісти Союзу Православних громадян пікетували Софію Київську, протестуючи проти демонстрації копії Туринської плащаниці в цьому храмі. Як пояснив лідер союзу Валерій Кауров, плащаницю треба виставляти в греко-католицьких храмах, а не „у наших православних”.

Копію Туринської плащаниці з ликом

Ісуса Христа повинні були виставити для загального огляду в соборі. Однак, як повідомив секретар глави УГКЦ о. Ігор Яців, святиню вирішили в столицю не привозити: „Ми хотіли, щоб її могли побачити всі, а стався конфлікт. Отож, ми краще повеземо її туди, де раді будуть її бачити, у міста Західної України”

“КоммерсантЪ”

Вітаємо ювіларів
У лютому святкують ювілей:

10-річчя священства – о. Володимир Перун (12. 02)

65-річчя уродин – о. Петро Стасінчук (15.02)

60-річчя уродин – о. Мирослав Гладяк (17. 02)

50-річчя уродин – о. Михайло Станів (19. 02)

50-річчя уродин – о. Орест Козут (21.02)

35-річчя уродин – о. Володимир Ониськів (16. 02)

35-річчя уродин – о. Микола Яворський (19. 02)

35-річчя уродин – о. Любомир Ржиський (20.02)

Потребує допомоги святих речей не політизують ні у Львові, ні у Києві, ані у Москві...

“УНІАТЫ ПРЕТЕНДУЮТ НА СВЯТУЮ СОФІЮ!”

Коментар настоятеля храму Преподобного Романа Сладкопівця м. Києва священника **Димитрія Познанського** у зв'язку з подіями навколо Святої Софії Київської

– Отче Димитрію, за нашими відомостями, нещодавно уніати збиралися виставити для поклоніння в храмі Софії Київської копію Туринської плащаниці? Не могли б Ви прокоментувати дану подію?

Димитрій: Копія Туринської плащаниці – це предмет сакрального почитання латинської конфесії, виготовлений її адептами. Ніяких здорових мотивів для паломництва православного християнина до цього предмету не існує. Мало того, ніякої офіційної постанови Церкви щодо дійсності самої Туринської плащаниці також не існує. Але навіть якщо Туринська плащаниця – це та сама святиня, що була украдена католиками-хрестоносцями при розграбуванні православного Константинополя, захід сучасних католиків не стає від цього благочестивішим, ніж згадані діяння їхніх предків.

– Чому ж уніати хотіли виставити свою копію плащаниці саме в православному храмі?

Димитрій: Політика католиків – це постійне нав'язування. Нав'язування в тій або в іншій формі: батоном або пряником, грабежами й убивствами або солодкими обіцянками. І, крім обумовлених тактичною дипломатією, ніякої поваги до віри, традиції і її основ. Ну, деякий виняток – уніати. От дозволили уніатам бути католиками в грецьких рясах – так хіба в рясі суть віри? Ми – православні, при потребі можемо й старолатинську месу відправити, але не станемо від цього латинянами.

– Яку мету переслідували католики в цьому конкретному випадку?

Димитрій: Цього разу логіка папістів відрізнялася особливою прозорістю й навіть деякою дитячою наївністю. Зібралися

нардепи-русофоби Мовчан і компанія, запросили Гузара й вирішили: «Привеземо в Київ фотографію плащаниці, покладемо в Софії, мовляв, зі згодою Ющенка проблем не буде, і всі, наче барани прийдуть до нашої витівки кланятися. От і довідається вся країна і увесь світ, що католики з уніатами і Ющенко з Мовчаном все українське суспільство консолідували, і всі конфесії примирили». Уніати так і заявили: мовляв, «копія плащаниці не є власністю УГКЦ, а є власністю України, а ціль акції – спільна молитва членів різних церков у храмі-музеї, що не належить котрійсь із конфесій». І день для цього гарний підібрали: річниця об'єднання ЗУНР й УНР, так званий «День соборності України». От тільки якось дивно, що «брати» уніати ніби забули про те, що храм Святої Софії Київської є власне православною святиною, а музеєм її зробила безбожна радянська влада. Та й церковні канони категорично, під страхом відлучення від Церкви, забороняють віруючим творити спільні молитви з іновірцями, отож, обґрунтування католицької акції не стало ні Богові свічкою, ні чортові коцубою. Та й сам Блаженніший Гузар, не допущений до Софії православними, з горя проговорився і визнав політичний мотив своєї діяльності. Коментуючи свою невдачу акцію, Гузар сказав: «Це пахнуло політикою. Тому, із цього погляду, я радий, що вона залишиться там, де перебуває тепер, щоб не була використана заради політичних намірів». От завжди б він був таким розважливим.

Права.Ru